

потребу та формулює прохання. Таким чином, ви не заподієте шкоди вашому співрозмовникові, задовольните власні потреби, зможете виявити насильницьку комунікацію щодо вас, а також знешкодите її.

– Креативні навички – здатність нестандартно мислити. Під екстремальних ситуацій можуть виникати нестандартні завдання, котрі потребують оригінального й креативного підходу, зокрема знаходження засобів першої допомоги, пожежогасіння, нош, тощо.

– Екологічне мислення – здатність усвідомлено сприймати події, не шкодити собі та оточенню. Екологічне мислення передбачає відповідальність за свої дії та позитивне ставлення до світу.

Отже, аналіз освітнього процесу в період дії військового стану щодо формування у майбутніх учителів навичок подолання стресових ситуацій показав, що заклади мають можливості та умови для формування необхідних м'яких навичок (Soft skills) у майбутніх фахівців. Для успішного формування таких Soft skills у студентів, на нашу думку, необхідно активно запроваджувати в освітній процес новітні освітні технології та засоби дистанційного зв'язку; підключати до освітнього процесу психологів; залучати студентів до командних проєктів, стартапів, розв'язування кейсів; активно розвивати емоційний інтелект працюючи в різних командах. Формування та розвиток Soft skills у студентів та викладачів є об'єктивною вимогою сьогодення.

Список використаних джерел

1. Абрамова О. В., Пуляк О. В., Терещук А. І. Формування м'яких навичок у здобувачів освіти через застосування тренінгових технологій. *Вісник післядипломної освіти : збірник наукових праць* Серія «Педагогічні науки». Випуск 18(47) 2021. С. 10–28. URL: [https://doi.org/10.32405/2218-7650-2021-18\(47\)-10-28](https://doi.org/10.32405/2218-7650-2021-18(47)-10-28)
2. Важливі навички в період стресу: ілюстроване видавництво: Копенгаген: Європейський регіональний офіс Всесвітньої організації охорони здоров'я; 2020. 128 с. URL: <https://platforma-msb.org/posibnyk-vazhlyvi-navychky-v-periody-stresu/> (дата звернення 3.03 2022)
3. Зливков В. Л., Лукомська С. О., Федан О. В. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях. Київ, 2016. 219 с.
4. Лист МОН № 1/3872-22 від 04.04.22 року Методичні рекомендації «Перша психологічна допомога. Алгоритм дій». URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/metodichni-rekomendaciyi-persha-psiologichna-dopomoga-algoritm-dij>, https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/86227/ (дата звернення 5.04 2022)

ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ЗНАНЬ З ТЕХНОЛОГІЇ МАЛЯРНИХ РОБІТ ТА ПРАВИЛ БЕЗПЕКИ ПРИ ЇХ ВИКОНАННІ

Рись Оксана Олександрівна

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Анотація. У статті розглядаються особливості формування в учнів знань з технології малярних робіт. Аналізуються змістове наповнення даної теми, Визначається навчальна, виховна і розвиваюча мета уроку з теми «Основи технології малярних робіт», очікувані результати навчання. Розглядаються особливості навчання учнів дотриманню правил безпеки праці під час виконання малярних робіт.

Ключові слова: трудове навчання, технологія побутової діяльності та самообслуговування, процес навчання, технологія малярних робіт, правила безпеки праці.

Підготовка учнів до майбутнього життя та формування у шкільної молоді навичок

самообслуговування на даний час є актуальною і знаходиться в полі зору багатьох науковців, педагогів. Ефективність викладання трудового навчання у школі залежить від якісної підготовки майбутніх учителів [1; 2].

Набуття учнями корисних життєвих навичок у процесі трудового навчання відбувається під час засвоєння ними тем розділу «Технологія побутової діяльності та самообслуговування». Щодо 7 класу, то у вказаному розділі передбачається навчання учнів технології малярних робіт.

Таким чином, тематика основ технології малярних робіт» вивчається в 7 класі згідно навчальної програми трудового навчання для 5 – 9 класів. Завдання з елементами проектування, пов'язані із життєдіяльністю та самообслуговуванням учня має назву «Малярні роботи у побуті власними руками» [3, с.22-23].

Зміст теоретичного матеріалу, який повинні опрацювати учні, включає такі інформаційні компоненти: основи технологій малярних робіт; малярні роботи; матеріали та інструменти малярних робіт; технологія виконання малярних робіт.

У процесі вивчення даної теми учні повинні навчитися:

- характеризувати матеріали та інструменти для малярних робіт;
- обґрунтувати необхідність застосування ґрунтовки;
- називати інструменти для малярних робіт;
- підбирати фарби для різних типів поверхонь;
- визначати технологію малярних робіт.

При підготовці до уроку «Основи технології малярних робіт» вчитель визначає його мету, яка є триединою: навчальна мета – закріпити набуті знання учнів з основ технологій малярних робіт, місцем малярних робіт у сфері виробництва та у сфері послуг, формувати практичні уміння та навички щодо визначення необхідної кількості фарби для фарбування кімнати, обґрунтувати та аналізувати кольорову гамму, її вплив на людину; розвиваюча мета уроку – розвивати пізнавальну активність та самостійність учнів, логічне та аналітичне мислення, творчу уяву, ініціативу, пам'ять; виховна мета уроку – виховувати відповідальність, повагу до професії, культуру праці, працелюбність, повагу до людей, що виконують найбільш поширені трудові процеси, інтерес до професії маляра та її місце на ринку праці.

Матеріально-технічне забезпечення уроку є таким: інструкційно-технологічні картки, картки-завдання, інструменти для виконання малярних робіт, плакати «Безпеки праці під час виконання малярних робіт», «Інструменти та матеріали маляра», «Спецодяг маляра», «Кольорове коло» (спектр кольорів і відтінків), навчальні посібники.

Очікувані результати опанування учнями теми «Основи технології малярних робіт»: після цього уроку учні зможуть: називати основні види малярних робіт, розповідати про професію маляра, малярні матеріали та інструменти, самостійно проводити аналіз та підбір кольорової гами фарб, поєднувати кольори, знати їх вплив на стан людини, вести елементарні розрахунки перед початком малярних робіт, дотримуватись правил техніки безпеки під час виконання малярних робіт.

Після організаційної частини вчитель проводить актуалізацію опорних знань, звертається життєвого досвіду учнів. Наступний етап уроку – мотивація навчальної діяльності учнів. Вчитель ставить проблемне питання: «Що ви знаєте про професію маляра?». Й учні, спираючись на свій життєвий досвід, можуть дати досить обмежену інформацію.

У процесі пояснення нового матеріалу вчитель звертає особливу увагу учнів на такі питання:

- види фарб за складом (водні, неводні, водо-емульсивні);
- якість виконання малярних робіт (внутрішні, зовнішні);
- вимоги до якості і кількості до виконання операції (високоякісна, проста);
- необхідність застосування ґрунтовки;
- підбір фарб для різних типів поверхні;

- технологія виконання малярних робіт;
- правила безпеки при виконання малярних робіт.

Виходячи з вищезазначеного у процесі навчання учні ознайомлюються з основами технології малярних робіт та місцем малярних робіт у сфері виробництва та у сфері послуг.

У процесі вивчення нового матеріалу та проведенні практичних робіт вчитель неодноразово звертає увагу на дотримання правил безпеки праці під час виконання малярних робіт. Крім того, вчитель здійснює аналіз можливих ситуацій (нещасних випадків) під час користування інструментами та матеріалами. Звертає увагу на захисний одяг під час виконання малярних робіт.

Існують загальні правила безпеки при виконанні малярних робіт, з якими необхідно ознайомити учнів. Аналіз літературних джерел (Я. Білоконь, Ю. Кравець, М. Михнюк, Т. Пятничук.) дозволив виділити наступні [4, с.22-23]:

1. До початку проведення робіт рукоятки інструментів та іншого інвентарю перевіряються на наявність пошкоджень, зарубок і задирок, які можуть призвести до травмування рук.

2. У разі проведення малярних робіт на висоті використовуються стійкі підмостки з міцним огородженням або спеціальної спорядження для таких робіт. При цьому водоемульсійна фарба та інші оздоблювальні розчини повинні поміщатися в тару, стійку до перекидання.

3. Починати процес нанесення фарби або штукатурки потрібно з найбільш віддалених від входу в приміщення кутів.

4. Малярні роботи повинні проводитися з використанням засобів індивідуального захисту – захисних окулярів, рукавичок або рукавиць, захисного одягу. Дихальні шляхи потрібно захищати респіратором.

5. У зв'язку з тим, що більша частина фарб і лакофарбових матеріалів готуються на основі легкозаймистих розчинників, при роботі з розчинниками і самими лакофарбовими матеріалами обов'язковим є чітке виконання норм і правил протипожежної безпеки. У приміщенні, де проводяться роботи з даними матеріалами, не можна користуватися відкритим вогнем, забороняється використовувати для обігріву приміщення нагрівачі з відкритими нагрівальними спіралями і несправні електроприлади.

Таким чином, формування в учнів знань з технології малярних робіт та правил безпеки при їх виконанні відбувається при вивченні розділу «Технологія побутової діяльності та самообслуговування» у 7 класі. Збагачення учнів знаннями, необхідними для раціональної організації побуту у майбутньому та ведення домашнього господарювання допомагає готувати молоде покоління до життя.

Список використаних джерел

1. Кудря О. В. Підготовка майбутніх учителів до навчання учнів технології побутової діяльності. *Молодь і ринок*. № 7 (114), 2014. С. 75–79.
2. Кудря О. В., Срібна Ю. А. Змістові та методичні аспекти вивчення дисципліни «Технологія побутової діяльності». Project approach in the didactic process of universities - international dimension : in 4 parts. Part 2. Lodz : PIKTOR Szlaski i Sobczak Spółka Jawna, 2020. P. 86-93 URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/16892>
3. «Програма Трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів, 5-9 класи. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>
4. Технологія опоряджувальних робіт (для учнів ПТНЗ будівельного профілю): навч. посіб. / Я. Ю. Білоконь, Ю. І. Кравець, М. І. Михнюк, Т. В. Пятничук. Київ : ПІТО НАПН України, 2015. 167 с.